

Okręgowy Sąd Lekarski w Gdańsku
80-204 Gdańsk
ul. Śniadeckich 33
OSL- 33/Wu/2014

Orzeczenie

W dniu .... marca 2015r. w siedzibie Okręgowego Sądu Lekarskiego w Gdańsku,
Okręgowy Sąd Lekarski w składzie:

Przewodnicząca .....

Członkowie .....

.....

Protokolant .....

w obecności Okręgowego Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowe .....

po rozpoznaniu sprawy p-ko lek. ....
synowi ..... i ....., ur. ...., w .....

nr prawa wykonywania zawodu .....

Obwinionego o to, że:

będąc zatrudnionym w Poradni Ginekologiczno-Położniczej ..... w
.....podczas prowadzenia ciąży u pani ..... w okresie od ..... do .....
wykazał brak staranności w diagnozowaniu ciąży poprzez zaniechanie wykonania badań
rekomendowanych w ciąży, w tym badania USG genetycznego określającego m.in. wielkość
płodu, co skutkowało nieprawidłową oceną rozwoju ciąży, nie rozpoznaniem zahamowania
wewnątrzmacicznego rozwoju płodu oraz niepoinformowaniem o tym ciężarnej, następnie
lekarz nie rozpoznał obumarcia płodu, co stanowi to naruszenie art. 8 Kodeksu Etyki
Lekarskiej

na mocy art. 53 i 78 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 roku o izbach lekarskich (Dz. U. Nr 219,
poz. 1708)

I uznał lekarza ..... winnym zarzucanych mu czynów i na podstawie art. 83.1
przywołanej ustawy ukarał karą upomnienia.

II Kosztami postępowania postanowił obciążyć Ukaranego Lekarza.

Członkowie

Przewodnicząca

.....

.....

.....

UZASADNIENIE:

W dniu ... lutego 2014 r. Okręgowy Rzecznik Odpowiedzialności Zawodowej Okręgowej Izby Lekarskiej w Gdańsku (zwany dalej Rzecznikiem) na wniosek Prokuratury Rejonowej ..... w ..... z dnia ... listopada 2013 r. wszczął postępowanie wyjaśniające wobec lekarza ..... Zdaniem Prokuratury Rejonowej lekarz ..... dopuścił się istotnego błędu w praktyce lekarza ginekologa - położnika poprzez nierozpoznanie u ..... zahamowania rozwoju płodu oraz jego obumarcia.

*dowód: wniosek Prokuratury Rejonowej .....,
postanowienie o wszczęciu postępowania wyjaśniającego w sprawie*

Rzecznik w dniu ... października 2014r. przedstawił lekarzowi ..... (zwanemu dalej Obwinionym) zarzut, że będąc zatrudnionym w Poradni Ginekologiczno-Położniczej ..... w ..... podczas prowadzenia ciąży u pani ..... w okresie od ... marca ..... do ... lipca ..... wykazał brak staranności w diagnozowaniu ciąży, m.in. poprzez zaniechanie wykonania badań rekomendowanych w ciąży, w tym badania USG genetycznego, co skutkowało nieprawidłową oceną rozwoju ciąży, nierozpoznanie zahamowania wewnątrzmacicznego rozwoju płodu oraz niepoinformowaniem o tym ciężarnej, następnie lekarz nie rozpoznał we właściwym czasie obumarcia płodu. W ocenie Rzecznika stanowiło to naruszenie art. 8 KEL.

dowód: ..... postanowienie o przedstawieniu zarzutów

Rzecznik w dniu ..... grudnia 2014r. wniósł do tut. Okręgowego Sądu Lekarskiego w Gdańsku wniosek o ukaranie lekarza .....

dowód: wniosek o ukaranie

Okręgowy Sąd Lekarski w Gdańsku ustalił co następuje:

Pacjentka ..... w dniu ... marca 2012 r. wykonała test ciążyowy, który wyszedł pozytywnie. Następnie zarejestrowała się w przychodni ginekologiczno - położniczej Przychodni ..... w ....., gdzie w dniu ..... marca 2012 r. została przyjęta przez Obwinionego lekarza ginekologa ..... W wykonanym wówczas badaniu USG lekarz nie stwierdził cech ciąży i zalecił kolejną wizytę po okresie 3 tygodni.

Podczas ponownej wizyty w dniu ... marca 2012 r. badanie USG wykazało w jamie macicy pęcherzyk ciążyowy z pojedynczym zarodkiem RL 11 mm. Zlecono badanie morfologii krwi, badanie ogólne moczu oraz badanie WR i HBS.

Dnia ... kwietnia 2012 r. w wywiadzie zebranych od pacjentki, odnotowano poboiewania w podbrzuszu i nieznaczne plamienie, w badaniu fizykalnym RR 80/50, waga 62,5, brak żylaków i obrzęków, wyniki badań morfologii prawidłowe, WR i HBS ujemne. W wykonanym w gabinecie USG stwierdzono : płód w 12 tygodniu ciąży, ASP 140/min. Zlecono Folik i Prenatal.

W czasie następnej wizyty w dniu ... maja 2012 r. tj. w 16 tygodniu ciąży, pacjentka skarżyła się na bóle pleców , lekarz podejrzewał rwę kulszową. RR 100/60, waga 63,6 kg, brak obrzęków oraz żylaków. Odnotowano w karcie ASP (Akcja Serca Płodu) 140/min, R (ruchy płodu) minus. Zalecono pacjentce badanie morfologii krwi i moczu oraz odstawienie leku Folik.

Kolejne badanie pacjentki przeprowadzono w ... czerwca 2012 r. kiedy ponownie odnotowano: objawy rwy kulszowej, brak obrzęków i żylaków, waga pacjentki 64,7 kg dno macicy P/2, . R (ruchy płodu) +. Zlecono badanie morfologii, moczu i glukozy we krwi.

Podczas ostatniej wizyty w dniu ... lipca 2012 r. pacjentka nie zgłaszała dolegliwości, nie stwierdzono obrzęków ani żylaków, RR 100/60 mmHg, waga 66,5kg, morfologia krwi w normie, w moczu białko 25mg/dl, leukocyty 11-20 wpw, bakterie liczne, glukoza na czczo 82mg/dl. Dno macicy P/0, R (ruchy płodu) +, brak akcji serca w USG i KTG. Wówczas Obwiniony lek. .... rozpoznał obumarcie ciąży i skierował pacjentkę do szpitala w trybie pilnym. W tym samym dniu chora została przyjęta do Kliniki Położniczej ... w ..... z rozpoznaniem: Ciąża II ,tydzień ciąży według OM (ostatniej miesiączki) 25 , według USG 12 , ciąża obumarła.

W ... w ..... rozpoczęto u pacjentki farmakologiczną indukcję poronienia (Cytotec dopochwowo). Ok. godz. 19 nastąpiło poronienie, podano Oxytocynę, tlen, glukozę, wykonano morfologię, badania koagulologiczne, D- Dimery, markery nowotworowe i bakteriologiczne.

W dnia ... lipca 2012r. , z powodu niekompletnego poronienia „wyłyżczkowano” jamę macicy, podano Taromentin. Uzyskany materiał tkankowy z macicy przekazano do badania histopatologicznego. Pacjentka została w stanie ogólnym dobrym wypisana ze szpitala z zaleceniem kontroli ginekologicznej za 6 tygodni.

W wykonanym badaniu sekcyjnym dziecka stwierdzono :płód płci męskiej , niedojrzały, hypotroficzny, CRL 4 cm, położenie organów wewnętrznych prawidłowe.

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie znajdującej się w aktach sprawy dokumentacji medycznej ..... z Przychodni ..... w ....., Kliniki Położnictwa ..... w ....., protokołu sekcyjnego nr .....

Sąd zważył, co następuje:

W ocenie Sądu Lekarskiego obwinionego lekarza ..... uznać należało winnym zarzucanego mu czynu. Rozpatrując sprawę Sąd oparł się w głównej mierze na dowodach obiektywnych, tzn. kolejnych USG, dokumentacji z przychodni , z pobytu pacjentki w Klinice Położniczej oraz badania sekcyjnego.

W pierwszej kolejności należy podnieść, iż ciąża nie jest chorobą i jeśli przebiega fizjologicznie nie wymaga interwencji lekarza. Mimo to kobiety w ciąży powinny pozostawać pod opieką lekarza, który jest zobowiązany do właściwej, tj. zgodnej z zasadami sztuki lekarskiej, kontroli przebiegu ciąży. Staranna kontrola lekarska pozwala bowiem we właściwym czasie dostrzec pojawiające się zagrożenia i może zapobiec poważnym powikłaniom. Dlatego też opracowano standardy postępowania dotyczące opieki lekarskiej nad ciężarną, które obowiązują lekarza także w prowadzeniu ciąży niepowikłanej („Rekomendacje Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego zakresie opieki przedporodowej w ciąży o prawidłowym przebiegu”) obowiązujące od 2005 r. Określono tam wymagane badania : grupa krwi, badania cytologiczne, serologiczne w kierunku toksoplazmozy i różyczki, p/ciała odpornościowe, a zwłaszcza USG genetyczne w 12 tygodniu ciąży .

Obwiniony, jako lekarz ginekolog, powinien te zasady, będące obowiązującym standardem postępowania, nie tylko znać lecz także stosować w praktyce .

Tymczasem Obwiniony, poza stwierdzeniem ciąży (w USG z dn. ....03.2012r. obecność pęcherzyka ciążowego, a w USG z dn. ....04.2012r. widoczny żywy płód z bijącym sercem) nie przeprowadził żadnego z wymaganych badań poza morfologią i poziomem cukru we krwi.

We wczesnym okresie ciąży lekarz powinien sprawdzić, czy istnieją czynniki ryzyka dla jej rozwoju, zarówno infekcyjne jak i związane z chorobami matki. Czas wykonywania poszczególnych obserwacji jest związany z możliwością interweniowania terapeutycznego na danym etapie, dlatego przestrzeganie ustalonych wytycznych nie może być dowolnie interpretowane. Negatywnie należy więc ocenić zaniechanie wykonywania badań u ciężarnej we właściwym czasie. Jak zeznał obwiniony, badania, które powinny być wykonane w pierwszym trymestrze, miał zamiar zlecać sukcesywnie aby oszczędzić pacjentce „częstego klucia”.

Konieczna jest także ocena, czy płód rozwija się prawidłowo, do czego służy m.in. powtarzane w odpowiednim czasie specjalistyczne USG. Obwiniony przyznał, że zna te standardy i, ponieważ sam nie zajmuje się wadami płodu, kieruje ciężarnej do ..... prowadzącego taką diagnostykę. Lek. .... twierdzi, że i w tym wypadku zapewne takie skierowanie wydał, bo robi to rutynowo, ale przy kolejnych wizytach nie zainteresował się czy to badanie zostało wykonane i z jakim efektem. Jak twierdzi, pacjentka sama powinna zadbać o wykonanie zleconych badań. Jednak nawet wtedy to lekarz badanie interpretuje i wyciąga wnioski. Postępowanie obwinionego polegające tylko na zleceniu pacjentce badania USG, bez jego analizy we własnym zakresie, oznaczało pozostawienie pacjentki bez pełnej diagnozy i należytej ochrony.

Wyjaśnienia Obwinionego nie stanowiły zdaniem Sądu żadnego usprawiedliwienia dla jego zaniechań, przeciwnie, potwierdziły brak zrozumienia dla wagi rzetelnie prowadzonej obserwacji stanu pacjentki. Gdyby w rozpatrywanej sprawie specjalistyczne USG wykonano zgodnie z regułami w 12 tygodniu ciąży, wynik ujawnił by z pewnością istniejące nieprawidłowości w rozwoju płodu, które były przyczyną jego rychłej śmierci.

O tę śmierć bez wątplenia nie można obwiniać lekarza, jest on bowiem w wielu wypadkach tylko świadkiem toczącego się rozwoju płodu i często nie ma istotnego wpływu na jego przebieg. Powinien jednak sprawować opieką nad ciężarną świadomie, to znaczy powinien wiedzieć, czy matce i dziecku nic nie zagraża. Do tego celu wystarczają zwykle podstawowe obserwacje, o ile są czynione właściwie i starannie, czego zabrakło w działalności lekarskiej .....

Przykładem- ocena akcji serca płodu, świadczącego nie tylko o jego życiu ale i o stanie zdrowia dziecka. Dawniej lekarz używał w tym celu słuchawki, obecnie posługuje się aparaturą (USG, KTG), której Obwiniony nie uruchamiał na każdej wizycie. Jeśli jednak, nie dokonując tego badania dnia 23. 05, wpisał do karty ciąży: Akcja Serca Płodu + ok. 140/min, a ciężarnej oświadczył, że „serce bije” podczas, gdy dziecko prawdopodobnie już nie żyło,

trudno uznać za wystarczające to wyjaśnienie lekarza, że ” to było moje niedopatrzenie”. Była to nie tylko niestaranność i lekceważenie swoich obowiązków, lecz także brak odpowiedzialności za swoje słowa.

Wszystkie powyższe zaniedbania ze strony Obwinionego potwierdziło badanie pośmiertne płodu. W badaniu tym stwierdzono, że rozwój płodu odpowiada 12 tygodniowej ciąży. Może to świadczyć o dokonanej w tym czasie (koniec kwietnia) śmierci wewnątrzmacicznej płodu, albo o zahamowaniu jego rozwoju. Jak wynika z opinii biegłych, w wymaganych badaniach USG takie zahamowanie wzrostu musiało być widoczne, badania nie zostały jednak w porę wykonane, co spowodowało że Obwiniony przez dwie kolejne wizyty (w ..... maja i ..... czerwca) nie rozpoznał ani istniejącego już zahamowania rozwoju ani obumarcia płodu. Obwiniony tłumaczy, że rutynowe postępowanie, tj. ocena stanu matki, jej waga, odczuwalność ruchów płodu czy wysokość dna macicy nie pozwalają z całą pewnością stwierdzić obumarcia płodu. To prawda. Obwiniony nie zauważył jednak, że dlatego właśnie ważna jest znajomość wyjściowej kondycji płodu (wymagane badanie USG w 12 tyg.), aby prowadzić obserwację dostosowaną do danego przypadku, dokładniejszą w ciąży tzw. wysokiego ryzyka.

W podobnym celu wykonuje się też obligatoryjnie badanie USG w 20 tyg. ciąży. Tego badania z kolei lekarz ..... nigdy nie zlecił. Dopiero po 5 tygodniach (....07 2012), na kolejnej wizycie wykonał USG u siebie w gabinecie stwierdzając obecność obumarłego płodu.

Nie było winą obwinionego, że ciąża u pani ..... przebiegała w sposób patologiczny. Winą jego jest jednak brak diagnozy, bo dopiero wiedząc co się dzieje, można próbować temu przeciwdziałać. Powodem zaś braku orientacji w stanie prowadzonej ciąży był jego lekceważący stosunek do obowiązujących procedur, brak staranności w pracy i brak odpowiedzialności za swoje słowa i decyzje.

Reasumując uznać trzeba, że Obwiniony nie wykorzystał wszystkich możliwości diagnostycznych pozwalających na ocenę prawidłowego rozwoju ciąży i nie rozpoznał w terminie zahamowania rozwoju płodu oraz jego obumarcia.

Sąd orzekając w niniejszej sprawie uznał zebrany w sprawie materiał dowody za wystarczający do skazania obwinionego. Znajdujące się aktach sprawy dowody w szczególności opinia sądowo - lekarska wykonana przez zespół biegłych Uniwersytetu Medycznego w..... z dnia ..... października 2013 r. (karta akt 4-12), zbieżne zeznania świadków oraz samo przyznanie się na rozprawie do winy przez obwinionego

lekarza pozwalają uznanie, że dopuścił się one zawinonego naruszenia art. 8 Kodeksu Etyki Lekarskiej.

W świetle powyższego Okręgowy Sąd Lekarski w Gdańsku uznał Obwinionego za winnego zarzucanych mu czynów i postanowił wymierzyć karę upomnienia. Sąd uznał, że kara upomnienia będzie adekwatna do stopnia winy lekarza. Wymierzenie innej kary w ocenie Sądu byłoby zbyt surowe. Przy wymiarze kary Sąd przyjął jako dodatkową okoliczność łagodzącą dotychczasową niekaralność Obwinionego. Sąd wziął pod uwagę przy wymiarze kary także zachowanie lekarza ..... po popełnieniu czynu w szczególności przyznanie się do winy.

Jednocześnie zgodnie z treścią art. 89 ust. 4 ustawy z dnia 2 grudnia 2009 r. o izbach lekarskich Sąd postanowił obciążyć w całości kosztami procesu Obwinionego.